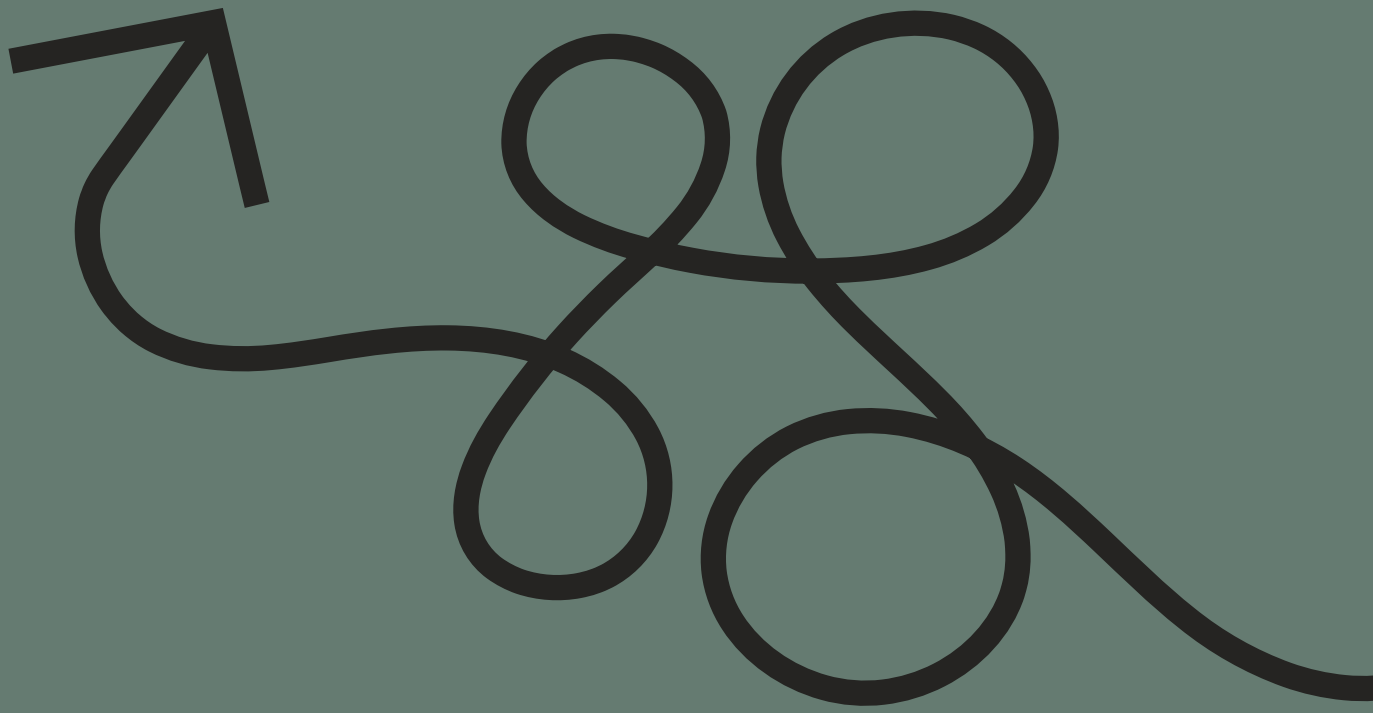

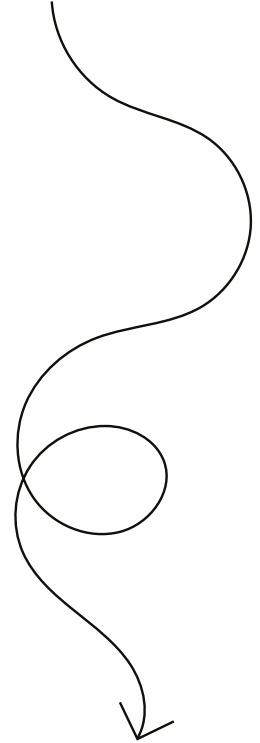
Snabba på klimat- omställningen

Innovationsföretagens förslag i korthet

1. Vidta omgående nödvändiga åtgärder för att snabbt minska Sveriges klimatutsläpp.
2. Driv på för fortsatt hög takt i EU:s klimatomställning och minst 90 procent utsläppsminskningar till 2040.
3. Sätt ett globalt pris på utsläppen.
4. Gör offentlig upphandling innovationsvänlig.
5. Kräv att alla investeringar med offentliga medel ska styra mot klimat- och hållbarhetsmålen.
6. Styr från linjärt till cirkulärt i incitament, regelverk och upphandling.
7. Betala av på infrastrukturskulden.
8. Investeringar och underhåll behöver stärka samhällets resiliens.
9. Använd innovation för ökad hållbarhet.
10. Sätt energieffektiviseringen först.
11. Inför kraftfulla ekonomiska incitament för energieffektivisering för både industrin och privata fastighetsägare.

Bakgrund: Snabbare klimatomställning för ett starkare Sverige

En snabbare klimatomställning behövs. Parisavtalet är en given utgångspunkt i arbetet med att minska utsläppen och Innovationsföretagen står bakom den nationella målsättningen om netto-noll utsläpp i Sverige till 2045. Men nu krävs ett ökat tempo i klimatomställningen för att nå även 2030 och 2040 års etappmål. Men företagen är beroende av en tydlig och hög ambition för svensk klimatpolitik.

Näringslivet är nyckeln till en framgångsrik klimatomställning. Ett konkurrenskraftigt näringsliv är en förutsättning för att Sverige ska klara klimatmålen och samtidigt skapa förutsättningar för nya jobb och ett fortsatt välbefinnande. Sverige kan inte möta klimatomställningen med mer av samma; för en snabb omställning krävs innovation av såväl produkter som processer. Med starka incitament samt effektiva upphandlingar som styr mot minskad klimatpåverkan kan svenska innovationsföretag bidra till att Sverige inte bara når de nationella målen utan också sänker de globala utsläppen.

En snabbare klimatomställning är bra för Sverige. Genom svenska innovationsföretag kan vi i hög takt förändra hur vi i Sverige: lever, reser, arbetar, bygger och bor. Ett hållbart samhällsbyggande är en förutsättning för klimatomställningen. Men det kräver politiskt ledarskap och långsiktighet som ger tydliga ramar och ekonomiska incitament så att de klimatsmarta lösningarna kan utvecklas här i Sverige.

INNOVATIONSFÖRETAGEN VERKAR FÖR:

En ambitiös klimatpolitik på alla nivåer som driver på omställningen.

De globala utsläppen måste ned till netto noll år 2050 för att Parisavtalets mål ska kunna nås. EU:s andel av världsekonomin förväntas uppgå till 14 procent år 2030 och Sveriges andel uppskattas då motsvara 0,4 procent¹. Minskade utsläpp i Sverige och EU är därmed inte tillräckligt, om än nödvändigt. Ett Sverige och ett EU med höga klimatambitioner som också tar nödvändiga beslut för att nå utsläppsmålen för 2030, 2040 och 2045 kan dock visa andra länder hur minskade utsläpp kan förenas med tillväxt och välbefinnande. Men det krävs starka ekonomiska incitament även på global nivå för att klimatomställningen ska gå tillräckligt snabbt.

1. **Vidta omgående nödvändiga åtgärder för att snabbt minska Sveriges klimatutsläpp.** Sveriges klimathandlingsplan saknar konkreta åtgärder för att minska utsläppen här och nu. I stället ökar de. Fokuset på 2045 skapar osäkerhet kring gröna investeringar i Sverige och nya åtgärder behövs för att hålla uppe takten i klimatomställningen och skapa drivkraft för nya hållbara lösningar.
2. **Driv på för fortsatt hög takt i EU:s klimatomställning och minst 90 procent utsläppsminskningar till 2040.** Vi vill att EU ska bli världens första klimatneutrala kontinent. En fortsatt hög ambitionsnivå och åtgärder för att år för år minska utsläppen ger en tydlig riktning och goda förutsättningar för investeringar.
3. **Sätt ett globalt pris på utsläppen.** Endast 23 procent av världens utsläpp är idag inkluderade i ett aktivt prissystem för koldioxid och mindre än fyra procent av dem är prissatta på nivåer som ligger i nivå med det som krävs för att Parisavtalets mål ska nås.² Med ett globalt pris på växthusgaser blir de en del av produktionskostnaderna och driver på utsläppsminskningar i hela världen samtidigt som konkurrens genom klimatdumpning kan undvikas³.

Ökad styrning mot hållbarhet ur ett livscykelperspektiv.

Vägen mot klimatneutralitet och hållbarhet går via resurseffektivitet i en cirkulär ekonomi där tillväxt förenas med minskad resursanvändning, minimerad mängd avfall och ökad tjänstefiering. Vi måste optimera användningen av befintliga tillgångar, designa för återbruk och flexibilitet, hushålla med resurser och fokusera på hållbara lösningar, tjänster och varor som bidrar till konkurrenskraft och en god livsmiljö för alla. Ambitiösa, effektiva samt teknikneutrala mål, incitament och regler frigör företagens innovationskraft och skyndar på omställningen.

4. **Gör offentlig upphandling innovationsvänlig.** Upphandlingar måste i högre grad efterfråga nya och långsiktigt hållbara lösningar. Lägsta timpris i design-utvecklings- och planeringsskedet är sällan billigast i längden. All offentlig upphandling bör ställa funktionsbaserade krav för att premiera innovativa lösningar med låg klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv.
5. **Kräv att alla investeringar med offentliga medel ska styra mot klimat- och hållbarhetsmålen.** Alla offentliga investeringar måste utgå ifrån minst samma klimatambitioner som de nationella klimatmålen. Myndigheterna måste ges i uppdrag att bidra till Sveriges klimat- och hållbarhetsmål.⁴
6. **Styr från linjärt till cirkulärt i incitament, regelverk och upphandling.** Övergången till en cirkulär ekonomi kan accelereras genom att incitament, regelverk och upphandling styr mot resurshushållning, flexibilitet, ökat delande,

återbruk, återvinning av resurser samt minskad klimatpåverkan⁵. Krav på återbruk och återanvändning bör alltid ställas när det är fördelaktigt ur ett livscykelperspektiv⁶.

Ökade, innovationsvänliga och resurseffektiva investeringar i all infrastruktur. Sveriges bebyggelse är landets största förmögenhet och det svenska fastighetsbeståndet värderades 2022 enligt SCB till över 12 000 miljarder kr⁷. Till det kommer värdet av transportinfrastruktur och anläggningar. Utöver ett omfattande underhållsbehov⁸ av byggnader, infrastruktur och försörjningssystem, som vatten och avlopp, kommer det skärpta säkerhetspolitiska läget, klimatomställningen och en allt hårdare internationell konkurrens att kräva stora nyinvesteringar i Sverige. Såväl underhåll som nyinvesteringar behöver öka kraftigt för att bidra till klimatomställningen och stärka Sveriges motståndskraft.

- 7. Betala av på infrastrukturskulden.** Ökade satsningar på infrastruktur är nödvändiga för att säkerställa den gröna omställningen och fortsatt tillväxt. Investeringarna i underhåll, ny- och ombyggnad behöver öka. Men behoven är stora och nya finansieringsmetoder och framför allt nya projekteringsformer, som offentlig-privat samverkan, behövs för att öka tillgången till kapital, expertis och effektivitet.
- 8. Investeringar och underhåll behöver stärka samhällets resiliens.** Rysslands fullskaliga anfallskrig mot Ukraina understryker behovet av att stärka vårt samhälles förmåga att säkra bebyggelse och infrastruktur. Den bebyggda miljön, inklusive försörjningssystem samt den digitala miljön behöver kunna stå emot samt återhämta sig från extrema påfrestningar. En resilient infrastruktur behöver integrera miljömässiga, sociala och ekonomiska faktorer för att säkerställa svensk resiliens.
- 9. Använd innovation för ökad hållbarhet.** Innovation innebär effektivare lösningar och kan stimuleras genom att projekt utvärderas utifrån livscykelkostnader (LCC). Det möjliggör mer kostnadseffektiva och långsiktiga lösningar. Särskilt stor effekt får innovation i tidiga skeden där hela värdekedjan kan optimeras genom smarta lösningar.

Ökat fokus på resurseffektivisering och teknikneutrala styrmedel för ett robust energisystem.

Energisystemet måste optimeras och klara ökande krav på flexibilitet, utsläpp och effektivitet. Elkraftsystemet och elproduktionen behöver svara upp bättre mot samhällets behov och incitamenten för att åstadkomma detta behöver vara teknikneutrala samt styra mot effektiva, robusta och hållbara lösningar. Cirka 35 procent av Sveriges energianvändning⁹ sker inom den bebyggda miljön, till största del genom uppvärmning och drift och potentialen till energieffektivisering är stor.

- 10. Sätt energieffektiviseringen först.** Den aldrig förbrukade kilowattimmen är den billigaste och energieffektivisering är den snabbaste vägen till ett bättre fungerande elsystem. Effektivt resursutnyttjande, bättre verkningsgrad och minskat slöseri bidrar alltid till minskade kostnader och ökad konkurrenskraft. Regeringen bör låta EU-kommissionens princip ”energieffektivisering först” vägleda den svenska energipolitiken¹⁰.
- 11. Inför kraftfulla ekonomiska incitament för energieffektivisering för både industrin och privata fastighetsägare¹¹.** Detta skapar även förutsättningar för ett bättre fungerande elsystem, frigör energi och utjämnar effektbehov. Till exempel genom driftoptimering, energibesparingsåtgärder, smart styrning, flexibilitetstjänster och lagring.

Källor

¹ [Svenskt Näringslivs Klimatagenda \(svensktnaringsliv.se\)](https://svensktnaringsliv.se)

² [Svenskt Näringslivs Klimatagenda \(svensktnaringsliv.se\)](https://svensktnaringsliv.se)

³ [Svenskt Näringslivs Klimatagenda \(svensktnaringsliv.se\)](https://svensktnaringsliv.se)

⁴ [DEBATT: Låt offentlig upphandling bli motorn i klimatomställningen - Innovationsföretagen \(innovationsforetagen.se\)](https://innovationsforetagen.se)

⁵ [Svenskt Näringslivs Klimatagenda \(svensktnaringsliv.se\)](https://svensktnaringsliv.se)

⁶ [DEBATT: Låt offentlig upphandling bli motorn i klimatomställningen - Innovationsföretagen \(innovationsforetagen.se\)](https://innovationsforetagen.se)

⁷ [Statistiska Centralbyrån \(2022\) Tabell för Fastighetsbeståndet; Fastighetsbeståndet \(scb.se\)](https://scb.se)

⁸ [Sverige behöver renoveras | WSP](https://wsp.se)

⁹ [Bygg- och fastighetssektorns energianvändning uppdelat på förnybar energi, fossil energi och kärnkraft - Boverket](https://boverket.se)

¹⁰ [Halverat elpris med en energieffektivisering på 10 procent - Innovationsföretagen \(innovationsforetagen.se\)](https://innovationsforetagen.se)

¹¹ [Debatt: Energieffektivisering avgörande för att nå klimatmålet \(di.se\)](https://di.se)